

Arbetslivs- och jämställdhetsutskottet

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring av lagen om ett kommunförsök som främjar sysselsättningen

INLEDNING

Remiss

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring av lagen om ett kommunförsök som främjar sysselsättningen (RP 295/2022 rd): Ärendet har remitterats till arbetslivs- och jämställdhetsutskottet för betänkande.

Sakkunniga

Utskottet har hört

- specialsakkunnig Anna Aaltonen, arbets- och näringsministeriet
- enhetschef Hannu Lehti, Närings-, trafik- och miljöcentralen i Egentliga Finland
- utvecklingsdirektör Olli Päärnälä, UF-centret
- servicechef Kaisa Peltomäki, Österbottens arbets- och näringsbyrå
- samordnare Kristiina Rapinoja, Norra Österbottens arbets- och näringsbyrå
- servicechef Kirsi Anttila, Uleåborgs stad
- teamchef Paula Salmu, Uleåborgs stad
- invandringschef Arto Willman, Uleåborgs stad
- projektsamordnare Jari Lindström, Finlands Kommunförbund.

PROPOSITIONEN

Till Finland har det anlänt cirka 40 000 personer som i och med kriget har tvingats fly från Ukraina och som beviljats tillfälligt skydd. Det tillfälliga skyddet baserar sig på EU:s direktiv om tillfälligt skydd, som i och med kriget i Ukraina tillämpas för första gången i Finland. Tillfälligt skydd gör det möjligt att ge ett begränsat antal personer skydd snabbt och i en process som är enklare än asylprocessen.

För att främja sysselsättningen av personer som får tillfälligt skydd föreslås det att även personer som får tillfälligt skydd och som inte har en hemkommun i fortsättningen ska vara kunder hos kommunerna i försöksområdena.

Jobbkanalen Ab är ett aktiebolag som ägs och förvaltas av staten och som har till uppgift att främja övergången av partiellt arbetsföra till den öppna arbetsmarknaden.

Betänkande AjUB 19/2022 rd

För att göra regleringen tydligare föreslås det att det till lagen om ett kommunförsök som främjar sysselsättningen fogas en bestämmelse om att kommunerna inom försöksområdena ska fatta beslut om kundens förutsättningar att få arbete i Jobbkanalen Ab.

Lagen avses träda i kraft den 1 mars 2023.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Allmänt

I propositionen föreslås en förtydligande ändring i lagen om ett kommunförsök som gäller främjande av sysselsättningen (lagen om ett kommunförsök). Enligt ändringen ska kommuner inom kommunförsöksområdet ha rätt att fatta beslut om huruvida en person uppfyller förutsättningarna enligt lagen om Jobbkanalen Ab för sysselsättning vid bolaget. Det föreslås dessutom att också de personer som beviljats uppehållstillstånd med stöd av 110 § i utlänningslagen, dvs. personer som får sådant tillfälligt skydd som avses 109 § i utlänningslagen, ska vara kunder hos de försökskommuner som avses i lagen om ett kommunförsök.

Propositionens syfte är att förbättra förutsättningarna för dem som flytt kriget i Ukraina att få arbete genom att personer som får tillfälligt skydd blir kunder inom kommunförsöken. Ett ytterligare mål är att förtydliga bestämmelserna om rätten för en kommun i försöksområdet att fatta beslut om huruvida förutsättningarna för sysselsättning i Jobbkanalen Ab är uppfyllda.

Arbetslivs- och jämställdhetsutskottet anser att propositionen behövs och fyller sitt syfte. Utskottet tillstyrker lagförslaget, men med följande anmärkningar och ändringar.

Enhetlig utvärdering och styrning till Jobbkanalen Ab

Avsikten med de ändringar som föreslås i propositionen är att göra processen för styrning av partiellt arbetsföra kunder till Jobbkanalen Ab tydligare och smidigare. Vid utskottets utfrågning av sakkunniga fästes uppmärksamhet vid att kundstyrningen ska vara jämn och enhetlig oberoende av om beslutet fattas vid arbets- och näringsbyrå eller i en kommun i försöksområdet.

Enligt inkommen utredning kommer arbets- och näringsministeriets anvisningar för bedömning av kunders lämplighet och styrning till Jobbkanalen Ab att uppdateras efter det att lagförslaget har godkänts. Syftet är då att främja enhetligare tolkningar och praxis. Anvisningarna riktar sig till de arbets- och näringsbyråer som ansvarar för arbets- och näringstjänsterna och till kommunförsöken för sysselsättning, och de avses precisera tillämpningen av 4 § i lagen om Jobbkanalen Ab.

Tillräckliga resurser

I förslaget till komplettering av statsbudgeten för 2023 har resurser anvisats för integrationsutbildning och främjande av sysselsättningen för personer från Ukraina som får tillfälligt skydd. Ut-

Betänkande AjUB 19/2022 rd

skottet anser det vara viktigt att följa hur resurserna räcker till. Om servicebehovet förutsätter det, ska finansieringen kunna ökas så att målet kan nås.

DETALJMOTIVERING

Lagen om ändring av lagen om ett kommunförsök som gäller främjande av sysselsättningen

Ingressen. Regeringen föreslår ändringar i 5 § 6 och 7 mom. Avsikten har dock varit att ändra 7 och 8 mom. Utskottet föreslår därför att ingressen ändras i enlighet med detta.

4§. Kunderna hos försöksområdets kommuner. Utskottet föreslår en lagteknisk ändring av 2 mom.

FÖRSLAG TILL BESLUT

Arbetslivs- och jämställdhetsutskottets förslag till beslut:

Riksdagen godkänner lagförslaget i proposition RP 295/2022 rd med ändringar. (Utskottets ändringsförslag)

Utskottets ändringsförslag

Lag

om ändring av lagen om ett kommunförsök som gäller främjande av sysselsättningen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om ett kommunförsök som gäller främjande av sysselsättningen (1269/2020) 4 §, 5 § 1, 7 och 8 mom., 6 § 2 mom., 8 § 1 mom., 17 § 1 mom. 1 punkten och 22 § 1 mom., av dem 4 §, 6 § 2 mom. och 8 § 1 mom. sådana de lyder i lag 1381/2021 samt 5 § 1, 7 och 8 mom. sådana de lyder i lag 671/2022, som följer:

4 §

Kunderna hos försöksområdets kommuner

Kunder hos en kommun inom ett försöksområde är de arbetslösa arbetssökande, de arbetssökande som löper risk att bli arbetslösa inom två veckor, de arbetssökande som är sysselsatta och de arbetssökande som deltar i sysselsättningsfrämjande service, vilka har sin hemkommun i den kommunen och som

Betänkande AjUB 19/2022 rd

1) inte uppfyller villkoren för erhållande av inkomstrelaterad dagpenning enligt 5 kap. 2 § 1 mom. eller 6 § 1 mom. i lagen om utkomstskydd för arbetslösa, eller

2) är under 30 år, invandrare eller personer med ett främmande språk som modersmål.

Kunder hos en kommun inom ett försöksområde är också de som enligt 1 kap. 9 § 2 mom. i lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice är bosatta i kommunen och har beviljats uppehållstillstånd med stöd av 110 § i utlänningslagen (301/2004).

Kunder hos försöksområdets kommuner är de personer som hör till de kundgrupper som avses i 1 och 2 mom. och som vid ikraftträdandet av denna lag har anmält sig som arbetslösa arbetssökande eller under försöket anmäler sig som arbetslösa arbetssökande, eller som under försöket anmäler sig som arbetssökande och som löper risk att bli arbetslösa inom två veckor, och som arbets- och näringsbyråerna överför till att bli kunder hos en kommun inom ett försöksområde.

5 §

Överföring av en kundrelation

Arbets- och näringsbyrån överför en person som hör till en kundgrupp som avses i 4 § 1 mom. till att bli kund hos den kommun inom ett försöksområde där personen har sin hemkommun. Arbets- och näringsbyrån överför en person som hör till en kundgrupp som avses i 4 § 2 mom. till att bli kund hos den kommun inom ett försöksområde där personen är bosatt. Om kundens hemkommun eller bosättningsorten för en person som hör till den kundgrupp som avses i 4 § 2 mom. byts under försöket, ska kommunen inom försöksområdet överföra kunden till att bli kund hos en kommun inom det behöriga försöksområdet eller hos arbets- och näringsbyrån. Kunden och den behöriga kommunen eller arbets- och näringsbyrån ska underrättas om överföringen.

Arbets- och näringsbyrån kan överföra en kund som hör till en kundgrupp som avses i 4 § till att bli kund hos en annan kommun inom ett försöksområde än kundens hemkommun eller den kommun där kunden är bosatt, om förutsättningarna enligt 6 mom. uppfylls och den kommun dit kunden begär att bli överförd godkänner överföringen.

Arbets- och näringsbyrån ska underrätta kunden och dennes hemkommun eller den kommun där kunden är bosatt om en överföring som avses i 6 och 7 mom. samt underrätta den kommun inom ett försöksområde som tar emot kundrelationen om en överföring enligt 7 mom. Den plan enligt 9 § som kommunen inom försöksområdet och kunden har utarbetat är förpliktande för kunden och för den arbets- och näringsbyrå eller den kommun inom ett försöksområde som efter överföringen ansvarar för kundrelationen, till dess att planen har reviderats. Den arbetssökande ska underrätta den arbets- och näringsbyrå eller den kommun inom ett försöksområde som efter överföringen ansvarar för kundrelationen om genomförandet av de åtgärder som överenskomits i planen.

6 §

Upphörande och inledande på nytt av en kundrelation

Om jobbsökningen för en kund hos en kommun inom ett försöksområde har upphört och personen, medan försöket pågår, på nytt inleder jobbsökning i enlighet med 2 kap. 1 och 3 § i lagen

Betänkande AjUB 19/2022 rd

om offentlig arbetskrafts- och företagsservice, fortsätter kundrelationen hos kommunen inom försöksområdet, även om de förutsättningar som anges i 4 § 1 mom. 1 och 2 punkten eller 4 § 2 mom. i denna lag inte skulle uppfyllas.

8 §

Intervjuer med arbetssökande och bedömning av arbetssökandes servicebehov

Kommunerna inom försöksområdena ordnar de intervjuer med arbetssökande som avses i 2 kap. 5 § i lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice och svarar för de uppgifter som avses i 6–12 § i det kapitlet i stället för arbets- och näringsbyrån. Kommunerna inom försöksområdena fattar beslut om huruvida arbetssökande uppfyller de förutsättningar för arbetssökande som avses i 4 § i lagen om Jobbkanalen Ab (242/2022) i stället för arbets- och näringsbyrån.

17 §

Rätt att få uppgifter, förvägran av service och sökande av ändring

På kommunerna inom försöksområdena tillämpas följande bestämmelser i lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice:

1) bestämmelserna i 12 kap. 6 § 1 mom. om arbets- och näringsbyråns rätt att få uppgifter, i 2 mom. i den paragrafen om rätt för de som producerar offentlig arbetskrafts- och företagsservice och för de som producerar sysselsättningsfrämjande service enligt vad som avtalats i sysselsättningsplanen eller en plan som ersätter den att få uppgifter av arbets- och näringsbyrån och i 4 mom. i den paragrafen om utlämnande av uppgifter;

22 §

Tillsyn

Tillsynen över försöket att ordna arbetskrafts- och företagsservice utövas i alla försöksområden av Regionförvaltningsverket i Västra och Inre Finland. Med tanke på skötseln av en tillsynsuppgift kan en tjänsteman vid regionförvaltningsverket beviljas rätt att använda det kundinformationssystem som hör till den riksomfattande helhet av kundinformationssystem som avses i 13 kap. i lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice. På beviljandet av användarrättigheter för en tjänsteman vid regionförvaltningsverket tillämpas 13 kap. 6 § 2 och 3 mom. i lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice och 7 § 1 och 2 mom. i den lagen. Regionförvaltningsverket har trots sekretessbestämmelserna rätt att avgiftsfritt av försöksområdet, en kommun i försöksområdet, arbets- och näringsbyrån, närings-, trafik- och miljöcentralen och närings-, trafik- och miljöcentralernas samt arbets- och näringsbyråernas utvecklings- och förvaltningscenter få de uppgifter som är nödvändiga för tillsynen.

Betänkande AjUB 19/2022 rd

Denna lag träder i kraft den 20 .

Helsingfors 12.1.2023

I den avgörande behandlingen deltog

ordförande Aino-Kaisa Pekonen vänst
medlem Kim Berg sd
medlem Bella Forsgrén gröna
medlem Atte Kaleva saml
medlem Tuomas Kettunen cent
medlem Rami Lehto saf
medlem Niina Malm sd
medlem Jukka Mäkynen saf
medlem Anders Norrback sv
medlem Ilmari Nurminen sd
medlem Arto Satonen saml
medlem Ruut Sjöblom saml
medlem Sofia Virta gröna.

Sekreterare var

plenarråd Miika Suves.